

Evolució de la E pretònica del llatí vulgar: *demà* (ALDC, III, L 53. *Demà*)

Demà prové del llat. vg. DE-MANE, reducció del llat. CRAS DE MANE ‘demà de matí’, sintagma format per CRAS ‘demà’, sense der. en cat., i MANE ‘dejorn, de bon matí’; DE-MANE se’n segregà primer amb el significat de ‘demà al matí’ i després amb el de ‘demà’, tot deixant resultats en altres llengües romàniques (fr. *demain*, oc. *deman*, it. *domani*). Prescindint de les var. *ademà* 88, 111, amb pròtesi d’origen fonosintàctic, i *deman* 100, amb manteniment de la -n final, el lexema permet la confecció d’un mapa monònim que visualitza la distribució dels resultats de la E pretònica

l·latina: manteniment en cat. occ. ($d[e]mà$), amb l’ excepció de 128, neutralització en cat. or. ($d[\ə]mà$) i canvi de timbre en alg. ($d[a]mà$), com quan és final (veg. *PALDC*, I, mapa 2).

Vet aquí un exemple clar de l’articulació del cat. en dos grans blocs dialectals, l’occidental i l’oriental, amb el cas particular de l’alg., que, després de l’edat mitjana, va canviar la vocal neutra per [a], una vocal també central, pel contacte amb els parlars sards.

Demà és l’únic mot normatiu.

